

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

BIJLAGE 2:

UITKOMST ONDERZOEK

DEMOCRATISCHE SCHOOL UTRECHT
VOOR PRIMAIR ONDERWIJS

TE UTRECHT

INHOUD

Uitkomst onderzoek Democratische School Utrecht te Utrecht 3

2 Bevindingen en oordelen per onderliggende onderzoeksvraag 5

3 Samenvattend oordeel 11

Bijlage 1A: Overzicht resultaten onderzoek advies Democratische School Utrecht te Utrecht 12

Uitkomst onderzoek Democratische School Utrecht te Utrecht

De onderzoeksvragen

In haar advies aan burgemeester en wethouders geeft de Inspectie van het Onderwijs in de eerste plaats antwoord op de vraag of de Democratische School Utrecht, wat betreft de inrichting van het onderwijs, voldoet aan de in artikel 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969 genoemde criteria. De inspectie heeft tevens beoordeeld of de Democratische School Utrecht over het op grond van artikel 1a1 lid 1 onder a Leerplichtwet 1969 vereiste schoolplan beschikt. Verder beantwoordt de inspectie de vraag of de Democratische School Utrecht, voor zover daar onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO een dagschool is en of de bevoegdheden van de leraren, voor zover deze onderwijs geven aan leerlingen in de basisschoolleeftijd, overeenkomen met die van een uit de openbare kas bekostigde basisschool.

De onderzoeksvragen die de inspectie daarbij hanteert, zijn als volgt geformuleerd:

1. Bereidt het leerstofaanbod de leerlingen voor op het vervolgonderwijs?
2. Kunnen de leerlingen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar doorlopen?
3. Ondersteunt het didactisch handelen van de leraren het leren van de leerlingen?
4. Wordt de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen gevolgd?
5. Krijgen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding?
6. Zorgt de school voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs, waaronder begrepen de bovengenoemde vraag naar de bevoegdheden van de leraren?

En:

- Is de school, voor zover daar onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO een dagschool?

Om antwoord te kunnen geven op deze onderzoeksvragen, zijn daarbij waar nodig een of meer subvragen geformuleerd.

Onderzoeksofzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- analyse van documenten en gegevens over de Democratische School Utrecht die bij de inspectie aanwezig zijn.
- schoolbezoek, waarbij:
 - schooldocumenten zijn bestudeerd;
 - onderwijsactiviteiten zijn bijgewoond;
 - gesprekken met het bevoegd gezag, de directie, leraren en leerlingen zijn gevoerd.

Toezietskader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek gebaseerd op de Handelwijze bij het uitbrengen advies primair onderwijs (2008), hierna te noemen de Handelwijze.

Opzet van de rapportage

Dit hoofdstuk vermeldt de onderzoeksvragen op grond waarvan de Inspectie van het Onderwijs tot het advies is gekomen. Hoofdstuk 2 bevat de oordelen van de inspectie ten aanzien van deze onderzoeksvragen, alsmede de onderbouwing daarvan. Hoofdstuk 3 bevat het eindoordeel van de inspectie in verband met de vraag of de school voldoet aan de criteria voor een school zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969. Bijlage 1a brengt de

uitkomsten van het onderzoek dat de inspectie op 30 oktober 2015 op de Democratische School Utrecht heeft uitgevoerd inzichtelijk in beeld.

2 **Bevindingen en oordelen per onderliggende onderzoeksvraag**

In deze paragraaf geeft de inspectie, na een inleiding over de overwegingen van de inspectie, een oordeel naar aanleiding van alle vijf onderzoeksvragen gevolgd door een korte toelichting alsmede een oordeel over het dagschoolcriterium.

Inleiding

Bij de beantwoording van de onderzoeksvragen heeft de inspectie het volgende meegewogen.

Bij de beoordeling van de onderzoeksvragen en, voor zover van toepassing, de onderliggende subvragen heeft de inspectie kennis genomen van de uitgangspunten van de Democratische School Utrecht en de schriftelijke informatie die voorafgaand aan het onderzoek aan de inspectie is verstrekt. De inspectie heeft onderstaande documenten en informatiebronnen betrokken in haar onderzoek:

- 'Schoolplan DSU 2015-2020';
- 'Zorgplan DSU';
- 'Leerbronnen Democratische School Utrecht';
- website <https://democratischeschoolutrecht.wordpress.com/> d.d. 29-10-2015.

Voorts stelt de inspectie vast dat op 30 oktober 2015 twee leerplichtige leerlingen bij de Democratische School Utrecht staan ingeschreven.

Onderzoeksvraag 1 - Bereidt het leerstofaanbod de leerlingen voor op het vervolgonderwijs?

De vaststelling of het leerstofaanbod leerlingen voorbereidt op voortgezet vervolgonderwijs vindt plaats aan de hand van vier subvragen:

- 1.1 Zijn de leerinhouden Nederlandse taal dekkend voor de kerndoelen;
- 1.2 Zijn de leerinhouden rekenen en wiskunde dekkend voor de kerndoelen;
- 1.3 Waarborgen de leerbronnen een breed vormingsaanbod, gericht op een veelzijdige ontwikkeling;
- 1.4 Dragen de leerbronnen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en actief burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

De vier subvragen zijn positief beoordeeld.

Toelichting

Bij de beoordeling van de subvragen bij de onderzoeksvraag over het leerstofaanbod wordt het volgende opgemerkt.

Uit de Wet op het primair onderwijs (WPO) volgt dat de leerplichtigen langs de kerndoelen moeten worden geleid en hun vorderingen inzichtelijk moeten zijn. Het volgen van de ontwikkeling van de leerlingen zal kenbaar en controleerbaar moeten zijn, bijvoorbeeld om vast te stellen dat zij na acht jaar over voldoende capaciteiten beschikken om te kunnen doorstromen naar het voortgezet onderwijs.

Subvraag 1.1 en 1.2

Bevindingen

In de door de Democratische School Utrecht aangeleverde documenten is een opsomming opgenomen van leerbronnen die betrekking hebben op de kerndoelen voor Nederlandse taal en rekenen-wiskunde.

Uit de door de school verstrekte informatie blijkt dat de school de nadrukkelijke intentie heeft om aan de kerndoelen Nederlandse taal en rekenen-wiskunde te voldoen. Voor alle leerjaren is de informatie over de leerlijnen (SLO) aanwezig. De school maakt verder gebruik van diverse materialen en methoden. Deels betreft het methoden zoals die ook in het reguliere onderwijs aangetroffen worden en deels betreft het materialen die naar de mening van de school passen bij een rijke leeromgeving.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subvraag 1.1 en subvraag 1.2 positief omdat de leerlingen gelet op de genoemde bevindingen langs de kerndoelen worden geleid. Daarmee is voldaan aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 van de Leerplichtwet 1969.

Subvraag 1.3

Bevindingen

In de door Democratische School Utrecht aangeleverde documenten is een opsomming opgenomen van leerbronnen die betrekking hebben op een breed vormingsaanbod dat gericht is op een brede ontwikkeling. In de beschrijving van Democratische School Utrecht is een directe relatie gelegd tussen de kerndoelen en de daarin onderscheiden domeinen en de wijze waarop dit in de praktijk wordt gerealiseerd. In het schoolplan en de notitie Leerbronnen is te lezen dat de leraren de ambitie hebben om een rijk onderwijsaanbod te creëren. Uit de notitie leerbronnen blijkt verder dat het onderwijsaanbod onder andere onderwerpen omvat uit de domeinen aardrijkskunde, geschiedenis, kunstzinnige vorming en lichamelijke oefening. In de organisatie hiervan staan de interesses en leervoorkeuren van de leerlingen centraal.

Conclusie

De inspectie beoordeelt subvraag 1.3 positief omdat de gevolgde werkwijze, waaronder het hanteren van leerbronnen, een breed vormingsaanbod gericht op een veelzijdige ontwikkeling waarborgt.

Subvraag 1.4

Bevindingen

In de door de Democratische School Utrecht aangeleverde documenten, zoals het Schoolplan DSU 2015-2010 en de Leerbronnen Democratische School Utrecht, is een opsomming opgenomen van leerbronnen die betrekking hebben op het bevorderen van actief burgerschap en sociale integratie en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten. In de beschrijving die de Democratische School Utrecht heeft aangereikt is een directe relatie gelegd tussen bovenstaande leerdoelen en de wijze waarop deze in de praktijk worden gerealiseerd.

De school werkt aan de brede burgerschapsvorming van haar leerlingen. Dit doet zij onder andere door de sociocratische kringoverlegmethode. De leerlingen leren zo respect te hebben voor elkaars ideeën en gevoelens, te luisteren naar elkaar en de uitgangspunten van de democratie toe te passen.

Conclusie

De Democratische School Utrecht voldoet aan de eis dat de inrichting van het onderwijs voldoet aan het wettelijk voorschrift op grond van artikel 1a1 lid 1 onder a

van de Leerplichtwet 1969, alsmede aan de criteria bedoeld in artikel 8 derde lid WPO.

Onderzoeksvraag 2 - Kunnen de leerlingen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar doorlopen?

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

Bevindingen

De inspectie heeft in voldoende mate leerlijnen aangetroffen. De school is erop gericht om de leerlingen langs de leerdoelen te leiden. De leerwensen van de leerlingen bepalen mede de eigen leerroutes. In het leerlingvolgsysteem wordt gevolgd of de ontwikkeling van de leerlingen conform de leerlijnen verlopen.

Conclusie

De inrichting van het onderwijs op de Democratische School Utrecht is erop gericht dat zoveel mogelijk leerlingen in beginsel bij het bereiken van de leeftijd van twaalf jaar, de kerndoelen hebben bereikt.

Aan de eis dat de leerlingen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar kunnen doorlopen, wordt voldaan. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoeksvraag 3 - Ondersteunt het didactisch handelen van de leraren het leren van de leerlingen?

De vaststelling of het didactisch handelen van de leraren het leren van de leerlingen ondersteunt, vindt plaats aan de hand van twee subvragen:

- 3.1 stemmen de leraren het onderwijsleerproces af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen;
- 3.2 wordt het onderwijs in het Nederlands gegeven.

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

De twee subvragen zijn positief beoordeeld.

Subvraag 3.1

Bevindingen

De Democratische School kiest vanuit de onderwijsvisie van het democratisch onderwijs, voor een zodanige inrichting van het onderwijs dat alle leerlingen zich in vrijheid kunnen ontwikkelen op een manier die bij hen past. De leerstof wordt vraaggestuurd aangeboden, afhankelijk van de door de betreffende leerlingen gestelde vraag.

De inspectie heeft geconstateerd dat de leraren, als er vragen van leerlingen komen, gericht aandacht besteden aan de gevraagde ondersteuning en/of hulp en dit op het ontwikkelingsniveau van de leerlingen afstemmen. De inspectie heeft waargenomen dat de leraren bij binnenkomst van nieuwe leerlingen de beginsituatie goed in beeld brengen zodat zij hun begeleiding van de leerlingen hier optimaal op kunnen afstemmen.

Conclusie

Het didactisch handelen van de leraren ondersteunt het leren van de leerlingen.

Subvraag 3.2

Bevindingen

Uit observaties is gebleken dat de tweede subvraag bevestigend kan worden beantwoord.

Conclusie

Het onderwijs wordt in het Nederlands gegeven. Daarmee is voldaan aan het wettelijke voorschrift op grond van artikel 1a1 van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoeksvraag 4 - Wordt de voortgang in de ontwikkeling van leerlingen gevolgd?

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

Bevindingen

Uit de Wet op het primair onderwijs volgt dat de leerplichtige leerlingen langs de kerndoelen moeten worden geleid en hun vorderingen inzichtelijk moeten zijn. De school werkt met een digitaal volgsysteem. In dit systeem zijn de gegevens van de leerlingen opgenomen en worden de vorderingen bijgehouden. Op deze wijze volgen de leraren de vorderingen van de leerlingen in relatie tot de kerndoelen. De leraren bespreken hun registraties periodiek met een collega en betrekken hier ook de leerlingen bij. Tevens registreren de leraren relevante aspecten van de sociaal emotionele ontwikkeling en de interventies die zijn ondernomen.

Conclusie

Aan het vereiste op grond van de WPO om de voortgang van de ontwikkeling van de leerlingen te volgen is voldaan. Daarmee is voldaan aan artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoeksvraag 5 - Krijgen leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding?

De vaststelling of leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding (kunnen) krijgen, vindt plaats aan de hand van drie subvragen:

- 5.1 signaleert de school welke leerlingen zorg nodig hebben;
- 5.2 bepaalt de school de aard van de zorg die gesignaleerde leerlingen nodig hebben;
- 5.3 voert de school de zorg daadwerkelijk uit.

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

De drie subvragen zijn positief beoordeeld.

Subvraag 5.1

Bevindingen

In het Zorgplan DSU is beschreven hoe de school ervoor zorgt dat er een toereikende organisatie en deskundige ondersteuning is voor leerlingen die extra zorg nodig hebben. De school wijst voor elke leerling een mentor aan. Deze mentor heeft een belangrijke taak in het signaleren en bespreken van eventuele drempels die de leerlingen bij het leren ondervinden. Op basis van de dagelijkse begeleiding door de leraren, de observaties van de mentoren, de gesprekken met elkaar, de leerlingen en ouders signaleert de school tijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.

Conclusie

De school signaleert welke leerlingen zorg nodig hebben.

Subvraag 5.2

Bevindingen

In het schoolteam is een zorgcoördinator aangewezen. De zorgcoördinator is intern en extern het aanspreekpunt voor alle zorgvragen. In geval van extra zorg wordt

deze betrokken bij het bepalen van de extra zorg en het zoeken naar passende oplossingen. In samenspraak met de leerling, de mentor en de ouders zal de zorgcoördinator, indien nodig, een handelingsplan opstellen.

Conclusie

De school bepaalt de aard van de zorg die gesignaleerde leerlingen nodig hebben.

Subvraag 5.3

Bevindingen

De inspectie is gebleken dat waar nodig ook daadwerkelijk de juiste zorg op maat wordt verleend, op basis van tevoren vastgestelde criteria. Ook hiervoor geldt dat de school procedures heeft afgesproken en vastgelegd over de besluiten ten aanzien van de leerlingenzorg, de uitvoering, verslaglegging en de evaluatie ervan. De school is bezige een netwerk op te bouwen van externe deskundigen die de school waar nodig kan inroepen voor consultatie en ondersteuning van het onderwijs.

Conclusie

De school voert de zorg daadwerkelijk uit.

Eindconclusie voor onderzoeksvraag 5

Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften passende zorg en begeleiding krijgen. Daarmee is voldaan aan het gestelde in artikel 1a1 lid 1 onder a van de Leerplichtwet 1969.

Onderzoeksvraag 6 - Zorgt de school voor het behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs?

De vaststelling of de school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs, vindt plaats aan de hand van twee subvragen:

- 6.1 geeft het schoolplan een beschrijving van het beleid inzake het onderwijs, gericht op participatie in de pluriforme samenleving;
- 6.2 komen de bevoegdheden der leraren overeen met die van leraren aan een of meer van de scholen genoemd in artikel 1, onder b 1°, van de Leerplichtwet 1969.

De onderzoeksvraag wordt positief beantwoord.

De twee subvragen zijn positief beoordeeld.

Subvraag 6.1

Bevindingen

De Democratische School Utrecht beschikt over een schoolplan waarin een hoofdstuk is opgenomen waarin is aangegeven dat en hoe zij vorm geeft aan burgerschap en sociale integratie.

In dit hoofdstuk beschrijft de school hoe zij invulling geeft aan het beleid gericht op participatie in de pluriforme samenleving.

Conclusie

Het schoolplan geeft een beschrijving van het beleid inzake het onderwijs, gericht op participatie in de pluriforme samenleving en voldoet daarmee aan de wettelijke criteria.

Subvraag 6.2

Bevindingen

Ten behoeve van het verzorgen van primair onderwijs op de Democratische School Utrecht zijn enkele leraren verbonden die in het bezit zijn van een bevoegdheid

daarvoor. Daarbij kan de Democratische School Utrecht aantonen dat er altijd tenminste één bevoegde basisschoolleraar aanwezig is. Voor betrokken leraren geldt tevens dat zij in het bezit zijn van een Verklaring omtrent het gedrag.

Conclusie

De bevoegdheden der leraren komen overeen met die van leraren aan een of meer van de scholen genoemd in artikel 1, onder b 1°, van de Leerplichtwet 1969.

Dagschoolcriterium

De school is, voor zover er onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO, naar het oordeel van de inspectie een dagschool.

Toelichting

Uit het huishoudelijk reglement van de Democratische School Utrecht blijkt dat de onderwijsactiviteiten overdag en van maandag tot en met vrijdag plaatsvinden. Op de woensdag zijn er geen schoolgebonden activiteiten.

3 Samenvattend oordeel

De Inspectie van het Onderwijs heeft vastgesteld dat op de Democratische School Utrecht te Utrecht:

- het onderwijs met de wijze waarop het is ingericht voldoende tegemoet komt aan de criteria genoemd in artikel 1a1, lid 1, onder a, van de Leerplichtwet 1969;
- de bevoegdheden van de leraren, voor zover zij onderwijs geven aan leerlingen in de basisschoolleeftijd, overeenkomen met die van leraren van een uit de openbare kas bekostigde basisschool.
- er, voor zover er onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO, sprake is van een dagschool.

Samenvattend adviseert de inspectie dat de Democratische School Utrecht, voor zover daar onderwijs wordt gegeven als bedoeld in de WPO, te beschouwen als een school zoals bedoeld in artikel 1, onderdeel b, subonderdeel 3, van de Leerplichtwet 1969.

Bijlage 1A: Overzicht resultaten onderzoek advies Democratische School Utrecht te Utrecht

Voor de kolommen met als opschrift 'ja' geldt tevens 'voldoende of in voldoende mate'; voor de kolommen met als opschrift 'nee' geldt tevens 'niet voldoende of niet in voldoende mate'.

1. Leerstofaanbod		ja	nee
Het leerstofaanbod bereidt de leerlingen voor op het vervolgonderwijs.		●	
<i>Deelaspecten</i>			
1.1	De leerinhouden Nederlandse taal zijn dekkend voor de kerndoelen.	●	
1.2	De leerinhouden rekenen en wiskunde zijn dekkend voor de kerndoelen.	●	
1.3	De leerbronnen waarborgen een breed vormingsaanbod gericht op de veelzijdige ontwikkeling.	●	
1.4	De leerbronnen dragen aantoonbaar bij aan de bevordering van sociale integratie en actief burgerschap en de kennis over en kennismaking met de verschillende achtergronden en culturen van leeftijdgenoten.	●	
2. Leertijd		ja	nee
De leerlingen kunnen in beginsel de school binnen een periode van acht jaar doorlopen.		●	
3 Didactisch handelen		ja	nee
Het didactisch handelen van leraren ondersteunt het leren van leerlingen.		●	
<i>Deelaspecten</i>			
3.1	De leraren stemmen het onderwijsleerproces af op de verschillen in ontwikkeling tussen leerlingen.	●	
3.2	Het onderwijs wordt het onderwijs in het Nederlands gegeven.	●	
4. Volgen voortgang ontwikkeling		ja	nee
De voortgang in de ontwikkeling van leerlingen wordt gevolgd.		●	
5. Leerlingenzorg		ja	nee
Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften krijgen passende zorg en begeleiding.		●	
<i>Deelaspecten</i>			
5.1	De school signaleert welke leerlingen zorg nodig hebben.	●	
5.2	De school bepaalt de aard van de zorg die de gesignaleerde leerlingen nodig hebben.	●	
5.3	De school voert de zorg daadwerkelijk uit.	●	
6. Kwaliteitszorg		ja	nee
De school zorgt voor behoud of verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.		●	
<i>Deelaspecten</i>			
6.1	De school geeft in het schoolplan een beschrijving van het beleid inzake het onderwijs, gericht op participatie in de pluriforme samenleving.	●	
6.2	De bevoegdheden van de leraren komen overeen met die van leraren aan een of meer van de scholen genoemd in artikel 1, onder b 1°, van de Leerplichtwet 1969.	●	